

Programstyret for ph.d.-programmet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet (PP-SV)

Møte torsdag 15.04.2021 kl. 09:00-11:00

Sted: Zoom

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling og saksliste Referat fra møte 10. november 2020

3/21 Muntlige orienteringer

Nye kurstilbud i opplæringsdelen (metode og praktisk rettet etikk)
Program for veilederkompetanse, erfaringer
Digitale disputaser

4/21 Skriftlige orienteringer

Ph.d.-utdanningsmeldingen, bestilling
Møteplan for behandling av faste saker i Programstyret
Protokoll etter tilsetting i midlertidige stillinger ved fakultetet
Oversikt over opptak av eksterne kandidater
[Sakslister fra Universitetets forskningsutvalg](#)

5/21 Drøftingssaker

Erfaringsutveksling om sluttseminar (runde med kort fremlegging fra hvert styremedlem)

- Form på seminaret og tidspunkt
- Hensikt med seminaret?
- Katalysator eller bremse for å levere normert?

Behov for et etikkutvalg ved fakultetet

Handlingsplan for ph.d. Prioritere og konkretisere tiltak for SV-fakultetet
Kvalitetssikringsoppgaver på fakultetsnivå og plan for programevaluering

Eventuelt

Programstyret for ph.d.-programmet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet (PP-SV)

REFERAT

Møte tirsdag 10.11.2020 kl. 10:00-12:00

Zoom

Til stede:

Ragnhild Muriaas (leder)

Jacob Aars

Ragnhild Overå

Bjørnar Tessem

Stian Aleksander Uvaag

Arild Aakvik

Anne-Kathrin Thomassen

Fra administrasjonen: Hanne Widnes Gravermoen

Ikke til stede: Ruben Berge Mathisen

Godkjenning av innkalling og saksliste

Referat fra møte 6. november 2019

Innkalling, saksliste og referat ble godkjent.

3/20 Muntlige orienteringer

Ny handlingsplan for ph.d.-utdanning vedtatt sentralt

Det ble stilt spørsmål om hvorfor samarbeid og karriereutvikling har en så sentral plass. Ph.d. er først og fremst disiplinorientert. Samarbeid er nok tenkt i mer overordnet forstand og der det er hensiktsmessig og ikke knyttet til hver enkelt kandidat.

Modell for faste stillingsressurser til to faste metodeemner på ph.d.-nivå
Instituttet med ansvar for et kurs blir frikjøpt med 25%. Det vil ikke påvirke midlene som overføres til instituttene for gjennomførte disputaser. Saken fikk noe sprikende tilbakemeldinger: Det kan

være vanskelig å bli frikjøpt fra sine plikter. Ordningen bør ligge utenfor rekrutteringsmidlene. Hva vil dette gå på bekostning av? Kompleks sak å vurdere på stående fot. Må få klarhet i om dette er en øremerking av belønningsmidler eller om det er friske resurser. Frikjøp versus en dedikert stillingsressurs. Dette avhenger til en viss grad av utformingen på et slikt kurs. To hovedmodeller på kvant. Kurs: Generell påbygning av det som tilbys på master og et spesialisert kurs innenfor ulike emner. Generelt kurs kan være dedikert person, men spesialisert kurs kan kreve mer fleksibilitet. Muriaas vil komme med oppfølging til hva vi kan tenke oss.

Dr.philos, Revisjon av forskrift for graden doctor philosophiae, FU 35/20 [Saksforelegg](#), [Utkast til ny forskrift](#)
To hoved-diskusjonspunkter: Mindre omarbeiding og kompensasjon for manglende opplæringsdel.

Ph.d.-kurset i kvalitativ metode

Kurset vil omhandlet kvalitativ metode og mulighetene som ligger i digitalisering. David Herbert vil lede arbeidet og få på plass første kurs høsten 2021. De andre instituttene skal gi innspill og sikre at kurset blir et godt kurs for kandidater fra ulike disipliner. Det ble stilt spørsmål ved om kurset kan bli for smalt. Kurset vil ha et noe generelt fokus også, men spisset på hvordan metoder utføres når verktøy i stor grad er blitt digitalisert. Hvilke teknikker er da mulig å bruke. Hvilke fordeler og ulemper har de ulike tilnærmingene.

Digitale disputaser, oversikt og tidssoneutfordringer

Viktig at komited medlemmer blir forespurt om ugunstige tidspunkt er ok.

4/20 Skriftlige orienteringer

Oversikt over opptak av eksterne kandidater

[Sakslister fra Universitetets forskningsutvalg](#)

Relevante diskusjoner: situasjonen under pandemien. Kan være lurt å sjekke iblant.

5/20 Statusavklaring og diskusjon

Programbeskrivelse, drøfte revideringsforslag

Mindre endringsforslag. Enkelte justeringer i opptaksreglene.

Utenom dette er det først og fremst opprydding.

Nettverk for veilederseminarer, instituttene arrangerer på rundgang?

Første planlagte tidspunkt 26. november kl. 9-10. Første tema kan være korona, kappe eller mental helse. Kan instituttene arrangere dette på rundgang. Det ble gitt støtte til forslaget om kappeskriving. En bør ikke tilstrebe å gi en oppskrift, men en drøfting av ulike måter å løse dette på. Ph.d.-kandidatene etterspør oppskrifter. På dette nivået bør de kunne ta stilling til ulike måter å gjøre dette på. Det kan være en god modell å la ansvaret gå på omgang. Det vil være en til to arrangementer per semester. Det ble stilt spørsmål om ansvar mellom veileder og arbeidsgiver ang. psykisk helse. Hvem har ansvar for hva? Vi vil fokusere på at veiledere bør vite sin rolle og hvem en skal ta kontakt med. Kappen kan bli første tema. Fakultetet lager en plan for hvordan vi kan sende det på omgang og kan gi forslag til tema.

Koronasituasjonen – utfordringer for veiledere og ph.d.-kandidater

Det er gitt 1 måned ekstra til alle stipendiater som er under aktiv finansiering.

SIRKULASJONSSAKER, januar 2021

1/21 Oppretting av ph.d.-kurs i informasjonsvitenskap

Programstyret for ph.d.-programmet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet vedtar opprettelse av ph.d.-kurset "Introduction to Learning Analytics". Kurset vil bli registrert i Felles studentsystem og annonsert på [UiB sine hjemmesider](#), og på [den nasjonale portalen for ph.d.-kurs innen samfunnsvitenskapen](#).

2/21 Oppretting av ph.d.-kurs i informasjonsvitenskap

Programstyret for ph.d.-programmet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet vedtar opprettelse av ph.d.-kurset "Introduction to AI Ethics". Kurset vil bli registrert i Felles studentsystem og annonsert på [UiB sine hjemmesider](#), og på [den nasjonale portalen for ph.d.-kurs innen samfunnsvitenskapen](#).

Vennlig hilsen,

Ragnhild Louise Muriaas

leder

Hanne Widnes Gravermoen
sekretær



Instituttene

Referanse

2021/2612-HAGRN

Dato

01.03.2021

Instituttens ph.d.-utdanningsmelding 2020

Vi viser til brev fra Forsknings- og innovasjonsavdelingen (FIA) sak 21/1770 (vedlagt), om ph.d.-utdanningsmeldingen for 2020.

Fakultetet vil selv hente ut kvantitative data og besvare mer overordnede punkter som skal omtales i meldingen. Vi ber om at punktene nedenfor omtales i instituttens meldinger:

Korona-pandemiens påvirkning på ph.d.-utdanningen

Ved flere tidligere anledninger har instituttene og fakultetet blitt bedt om å beskrive korona-pandemiens påvirkning på ph.d.-utdanningen. FIA ber oss også rapportere om påvirkningen i denne årlige meldingen. Vi har tidligere fått tilbakemelding fra flere av instituttene på dette temaet. Ut fra disse tilbakemeldingene, og gjennomgangen av fremdriftsrapportene, har fakultetet utarbeidet en komprimert oversikt. Vi ber instituttene bekrefte, utfylle og/eller eventuelt korrigere situasjonsbeskrivelsen under ut fra forholdene ved eget institutt.

En gjennomgående opplevelse er at pandemien har rammet alle på den ene eller andre måten. Koronaperioden blir lang og tar et stort «jafs» av en 3årig ph.d.-periode. Situasjonen medfører **mindre effektivt arbeid** og særlig ekstra utfordring knyttet til **feltarbeid og datainnsamling og utenlandsopphold**. Flere har endret sine prosjekter for å gjøre de gjennomførbare. Kandidatene opplever **tilgang til kontoret** som viktig. Mange opplever **avlyste ph.d.-kurs**, mindre aktivitet i faglige nettverk og seminarer og utfordring med **hjemmekontor (små barn, uegnede boforhold)**. Andre er **isolert fra familie** som oppholder seg i utlandet. For enkelte har også situasjon gitt negative effekter på **psykisk helse** og hvordan en håndterer situasjonen (begrenset tilgang til positive aktiviteter som trening og kultur har også virket negativt inn). Enkelte melder tilbake at fakultetet bør endre kriteriene for hva en ph.d.-løp skal inneholde, eller gi langt lengre forlengelse enn en mnd. **Eksterne kandidater kan være ekstra utsatt**. De er prisgitt ordninger som gis av egen arbeidsgiver, og noen få er heller ikke i et arbeidsgiverforhold. Flere av disse har ikke fått forlengelse. **Nye stipendiater er også ekstra utsatt** på grunn av **dårligere integrering** i forskningsmiljøet, vanskeligere å **navigere i en kompleks organisasjon og få tak i nødvendig informasjon** hjemmefra, behov for **tettere oppfølging fra adm. og fagpersoner** enn de opplever at de får. Det er meldt tilbake et **klart behov for en mentor**, en mer erfaren ph.d.-kandidat som kan bøte på **mangelen på viktig, uformell læring, nettverk og sosiale møteplasser**.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Kandidatenes bidrag til forskningen ved fakultetet

Forhold som kan omtales:

- strategiske vurderinger som gjøres ved ansettelse og opptak av kandidater
- hvordan kandidatene utfyller allerede eksisterende forskningsfelt
- graden av nyskapende forskning

Systematisk kvalitetsarbeid

- Hvordan gjennomføres midtveiseevalueringen
- Hvordan følges fremdriftsrapportene opp
- Opplæringsdelen:
 - Bidrar emneporteføljen til den enkelte kandidat til kvalitet i ph.d.-utdanningen og hvordan sikres dette.
 - Hvordan evalueres mer regelmessig ph.d.-emner ved instituttet.

Forskningsfellesskapet

- Hvordan inkluderes ph.d.-kandidatene (interne som eksterne) i forskergrupper/forskningsfellesskapet på instituttet?

Meldingene danner et viktig grunnlag for kvalitetssikringen av ph.d.-programmet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Vi ber om at meldingen er på maks 3 sider. Instituttene står fritt til å benytte anledningen til å kommentere andre forhold ved ph.d.-utdanningen dersom det er ønske om det.

Frist for innlevering settes til **15. april 2021**. Meldingen vil bli behandlet i Programstyret for ph.d.-programmet.

Vennlig hilsen

Jan Erik Askildsen
dekan

Alette Gilhus Mykkeltvedt
fakultetsdirektør

Vedlegg: Bestillingsbrev fra FIA



Fakultetene

Referanse

2021/1770-YNBR

Dato

05.02.2021

Ph.d.-utdanningsmeldingen 2020

Som en del av arbeidet med universitetets ph.d.-utdanningsmelding, ber vi om at det utarbeides egne meldinger for de fakultetsvise ph.d.-programmene. Dette gjelder både de vitenskapelige ph.d.-programmene og ph.d.-programmet innen kunstnerisk utviklingsarbeid. Vi finner det naturlig at ph.d.-programmenes meldinger blir behandlet av de respektive programstyrene.

Nytt av året er at status for arbeidet med systematisk kvalitetsarbeid skal omtales spesifikt. Dette som et ledd i økt oppmerksomhet mot den kontinuerlige kvalitetsutviklingen i ph.d.-utdanningen ved UiB.

Ph.d.-utdanningsmeldingen bør ikke være lengre enn fem sider. Vi ber om at punktene nedenfor omtales:

- Opptak, gjennomstrømming, disputaser, underkjenninger og frafall - beskrivelse av situasjonen og eventuelle tiltak for å forbedre disse parameterne
- Korona-pandemiens påvirkning på ph.d.-utdanningen ved fakultetet (punkter som kan omtales; opplæringsdelen, datainnsamling, veiledning, internasjonale nettverk, karriereveiledning, sosiale og helsemessige aspekter, forlengelser)
- Kandidatenes bidrag til forskningen ved fakultetet. Forhold som kan omtales;
 - strategiske vurderinger som gjøres ved ansettelse og opptak av kandidater
 - hvordan kandidatene utfyller allerede eksisterende forskningsfelt
 - graden av nyskapende forskning
- Fakultetenes systematiske kvalitetsarbeid (med referanse til kvalitetssikringssystem for ph.d.-utdanningen, vedtatt i 2017):
 - Hvordan midtveisevalueringen gjennomføres
 - Oppfølgingen av fremdriftsrapporter
 - Opplæringsdelen:
 - hvordan man vurderer om fakultetets regler, emne kategorier og emneportefølje for opplæringsdelen utgjør gode rammer for ph.d.-utdanningen som helhet
 - hvordan man evaluerer faste emner som blir tilbudt
 - Hvordan man bruker resultatene som fremkommer i den årlige analysen av Kandidatundersøkelsen

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Forsknings- og innovasjonsavdelingen
Telefon +4755584980

Postadresse
University of Bergen,
Postbox 7800
NO-5020 BERGEN

Besøksadresse
Jekteviksbakken 31
Bergen

Saksbehandler
Yngve Brynjulfsen
55583382

Frist for innlevering settes til 15. april 2021. Meldingen vil bli behandlet i UiB sitt forskningsutvalg før endelig behandling i universitetsstyret.

Vennlig hilsen

Benedicte Løseth
avdelingsdirektør

Yngve Brynjulfsen
rådgiver

Kopi
Universitetsdirektørens kontor

Møteplan for behandling av faste saker i Programstyret for ph.d.-programmet (PP-SV)

Saker til hvert møte

Semestervise saker

Årlige saker

Vår

Februar

- Vedtakssaker:
 - Årlig rapport om styrets arbeid
 - Oppretting av ph.d.-kurs som ble meldt inn til frist 15. januar
- Drøftingssaker:
 - Gjennomgang av statistikk på ph.d.-feltet (fra opptak til disputas)
 - Status for handlingsplanarbeidet
 - Gjennomgang av framdriftsrapportene
 - Evalueringer av høstens ph.d.-kurs
- Orienteringssaker:
 - Bestillingen til ph.d.-utdanningsmeldingen fra FIA
 - Protokoll etter tilsetting i midlertidige stillinger ved fakultetet
 - Oversikt over opptak av eksterne kandidater
 - Sakslister fra Universitetets forskningsutvalg

Mai/juni

- Vedtakssaker:
 - Ph.d.-utdanningsmeldingen
 - Oppretting av ph.d.-kurs som ble meldt inn til frist 15. mai
- Drøftingssaker:
 - Evaluering av årets kurs i vitenskapsteori og etikk
- Orienteringssaker:
 - Protokoll etter tilsetting i midlertidige stillinger ved fakultetet
 - Oversikt over opptak av eksterne kandidater
 - Sakslister fra Universitetets forskningsutvalg

Høst

September

- Vedtakssaker:
 - Oppretting av ph.d.-kurs som ble meldt inn til frist 15. august
- Drøftingssaker:
 - Evalueringer av vårens ph.d.-kurs
- Orienteringssaker:
 - Protokoll etter tilsetting i midlertidige stillinger ved fakultetet
 - Oversikt over opptak av eksterne kandidater
 - Sakslister fra Universitetets forskningsutvalg

November

- Vedtakssaker:
 - Oppretting av ph.d.-kurs som ble meldt inn til frist 15. oktober
- Drøftingssaker:
 - Utkast til årlig rapport om styrets arbeid
 - Oversikt over årets Veiledningsforum og planlegging av neste års forum
- Orienteringssaker:
 - Protokoll etter tilsetting i midlertidige stillinger ved fakultetet
 - Oversikt over opptak av eksterne kandidater
 - Sakslister fra Universitetets forskningsutvalg
 - Oversikt over tildelinger av støtte til utenlandsopphold ved forskningsinstitusjon



PH.D.-UTDANNING

HANDLINGSPLAN 2020–2024
// UNIVERSITETET I BERGEN

INNLEDNING

Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere ph.d.-kandidatene for vitenskapelig forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid av internasjonal standard, og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles krav til forskningskompetanse.

Universitetet i Bergens strategi vektlegger at UiB skal tilby ph.d.-utdanning av høy internasjonal kvalitet i alle fagmiljøer og at ph.d.-kandidatene skal bidra aktivt i nasjonale og internasjonale forskernettverk. I tillegg skal UiB tilby ph.d.-utdanning som går på tvers av fag og fakulteter. Ph.d.-utdanningen skal bygge på forskningsintegritet og etiske standarder.

Ved UiB er det syv fakultetsvise ph.d.-programmer. Ph.d.-utdanningen ved UiB leder enten frem til graden philosophiae doctor (ph.d.) eller graden philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid. Disse to gradene har hver sin forskrift, som er styrende for all ph.d.-utdanning ved UiB.

Ph.d.-kandidatene er hovedansvarlige for å gjennomføre sine ph.d.-prosjekter og bidra aktivt i aktuelle forskernettverk. Ph.d.-kandidatene, og den forskningen de utfører, er avgjørende for universitetets kontinuerlige utvikling og fornyelse. UiB vil på alle nivåer legge til rette for at kandidatene har best mulige forutsetninger for å lykkes. Handlingsplanen angir rammeverk, prioriteringer og tiltak som skal iverksettes for å nå målsetningene i strategien og som bidrar til at kandidatene leverer ph.d.-prosjekter av høy kvalitet. Gjennom følgende innsatsområder skal ph.d.-utdanningen ved UiB oppnå sine strategiske mål:

Faglig kvalitet: UiB skal legge til rette for at ph.d.-kandidatene har de beste forutsetningene for akademisk og kunstnerisk utvikling i samsvar med etiske standarder. Ph.d.-kandidatenes forskning skal gjøres tilgjengelig for samfunnet.

Samarbeid: Ph.d.-utdanningen skal legge til rette for samarbeid på tvers av fag, fakulteter og institusjoner innenfor og utenfor academia. UiB skal legge til rette for ph.d.-utdanning i skjæringspunktet mellom universitetet og samfunnet utenfor, og fremme innovasjon.





Gjennomføring: UiB skal tilby tydelige rammer og faglig stimulerende arbeidsmiljø som bidrar til gjennomføring på normert tid.

Veiledning: Ph.d.-kandidatene skal få tett oppfølging og tilbys veiledning av forskere som har god kjennskap til ph.d.-utdanningen og som vet hva veiledning innebærer.



Karriereutvikling: UiB skal tilby tiltak for karriereutvikling for ph.d.-kandidater. Kandidatene skal gis ferdigheter som gjør dem attraktive på arbeidsmarkedet, i og utenfor academia.

INNSATSOMRÅDER FOR PH.D.-UTDANNINGEN FOR PERIODEN 2020–2024

A. INNSATSOMRÅDE: FAGLIG KVALITET

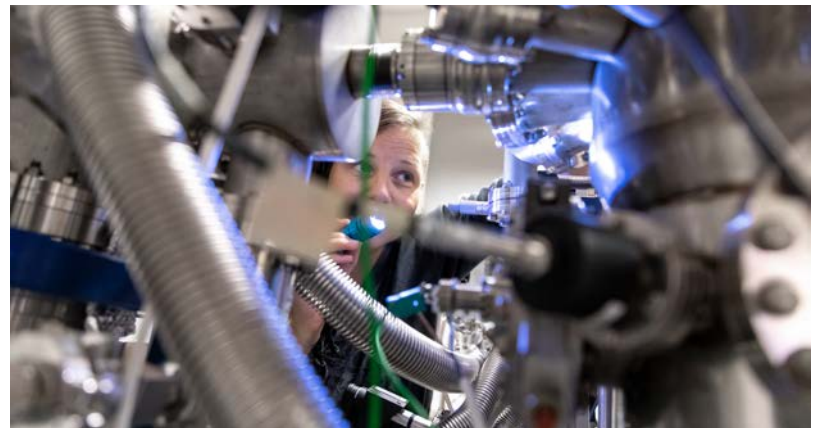
DELMÅL	HOVEDAKTIVITETER	ANSVARLIG
DELMÅL 1: UiB skal utdanne selvstendige ph.d.-kandidater med høyt faglig nivå, evne til kritisk tenkning og originalitet	Integrere ph.d.-kandidatene i fagmiljøene lokalt, nasjonalt og internasjonalt og sørge for møteplasser der de naturlig kan inngå i et forskerfellesskap 	Fakultetene, instituttene
	Profilere og fremheve forskningen som kommer ut fra ph.d.-prosjektet som et viktig bidrag til forskningen i fagmiljøet 	Fakultetene, instituttene
DELMÅL 2: Ph.d.-kandidatene skal utøve forskning som skal være tilgjengelig og bygge på etisk standard og forskningsintegritet	Sikre at ph.d.-kandidatene reflekterer over og redegjør for etiske aspekter ved forskningsprosjektet i prosjektbeskrivelsen og gjennom hele ph.d.-løpet 	Fakultetene, instituttene
	Sikre at forskningsresultatene for ph.d.-kandidatene blir dokumentert og arkivert forsvarlig, samt tilby kurs om åpne data, åpen tilgang og god publiseringspraksis	Univ.led., FIA, fakultetene, UB
DELMÅL 3: UiB skal jobbe systematisk med kvalitetssikring av ph.d.-programmene	Iverksette kvalitetssikringselementer som programevaluering, alumniundersøkelse, frafallsundersøkelse og dialogmøter mellom universitetsledelsen og fakultetene, med mål om ytterligere å øke den faglige kvaliteten i ph.d.-utdanningen 	Univ.led., FIA, fakultetene

B. INNSATSOMRÅDE: SAMARBEID





DELMÅL	HOVEDAKTIVITETER	ANSVARLIG
DELMÅL 1: UiB skal legge til rette for nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid	Introdusere ph.d.-kandidatene for relevante nasjonale og internasjonale forskernettverk	Fakultetene, instituttene
	Legge til rette for at ph.d.-kandidatene kan delta på nasjonale og internasjonale fagkonferanser, seminarer, samt reise på lengre utenlandsopphold	Fakultetene, instituttene
	Forbedre praktisk informasjon for utreisende og innreisende ph.d.-kandidater	FIA, Internasjonalt senter
DELMÅL 2: UiB skal legge til rette for forskningssamarbeid på tvers av fag, fakultet og institusjon	Opprette ph.d.-kurs og møteplasser på tvers av fakultet, som kan inspirere til nyskapende forskning	Univ.led., FIA, fakultetene, kandidatforeningene
	Oppmuntre kandidatene til å delta i forskerskoler og ph.d.-samarbeid på tvers	FIA, fakultetene, instituttene, forskerskolene
	Opprette nettside som viser kurs- og seminartilbud for ph.d.-kandidatene som går på tvers av fakultetene	FIA
DELMÅL 3: UiB skal legge til rette for samarbeid med samfunnet utenfor UiB	Bruke nettverkene utenfor akademia for å øke antall nærings-ph.d. og offentlig sektor-ph.d. 	Univ.led., fakultetene, instituttene
	Promotere ph.d.-utdanningen slik at ph.d.-kandidatene og deres forskningsbidrag i større grad blir brukt i samfunnet 	KA, FIA, fakultetene

C. INNSATSOMRÅDE: GJENNOMFØRING

DELMÅL	HOVEDAKTIVITETER	ANSVARLIG
DELMÅL 1: Ph.d.-kandidaten skal følges opp gjennom strukturert dialog med ledelse og administrasjon	Arrangere individuelle oppstartmøter for ph.d.-kandidater ved instituttet/fagmiljøet, med en særskilt oppfølging av ph.d.-kandidater som ikke er kjent med UiB 	Fakultetene, instituttene
	Sørge for tidlig forventningsavklaring mellom kandidat og veiledere, blant annet i oppstartmøte	Fakultetene, instituttene
	Tilby alle ph.d.-kandidater minst én årlig oppfølgings- eller medarbeidersamtale ved instituttet/fagmiljøet, utover ordinær veiledning 	Fakultetene, instituttene
	Styrke oppfølgingen av kandidatene gjennom arbeidet med midtveisevaluering og/eller sluttseminar	Fakultetene, instituttene
DELMÅL 2: Ph.d.-kandidaten skal ha tydelige rammer for sitt ph.d.-utdanningsløp	Videreutvikle tydelige kvalitets-, formal- og sjangerkrav knyttet til de ulike avhandlingstypene 	Fakultetene
	Videreutvikle nettsidene om ph.d.-løpet, slik at disse fremstår som helhetlige for ph.d.-kandidatene 	FIA, fakultetene
	Utvikle en oversikt som viser tilgjengelig tilbud og rettigheter for ph.d.-kandidater som opplever utfordringer knyttet til helse og fremdrift	FIA, HR, fakultetene
	Tilstrebe at alle ph.d.-kandidater skal få tilbud om kurs i akademisk skriving ved sitt fakultet eller institutt 	Fakultetene, UB
DELMÅL 3: Ph.d.-kandidatene skal inkluderes og følges opp i aktive og støttende forskningsmiljø	Tilstrebe aktive ph.d.-kandidatforeninger 	Fakultetene, ph.d.-kandidatene
	Utrede kurs i stressmestring og et lavterskeltilbud om psykolog	BHT, FIA, fakultetene
	Gjennomføre frafalls- og forsinkelsesundersøkelse, som et informasjonsgrunnlag for tiltak innen gjennomføring 	FIA, fakultetene



D. INNSATSOMRÅDE: VEILEDNING

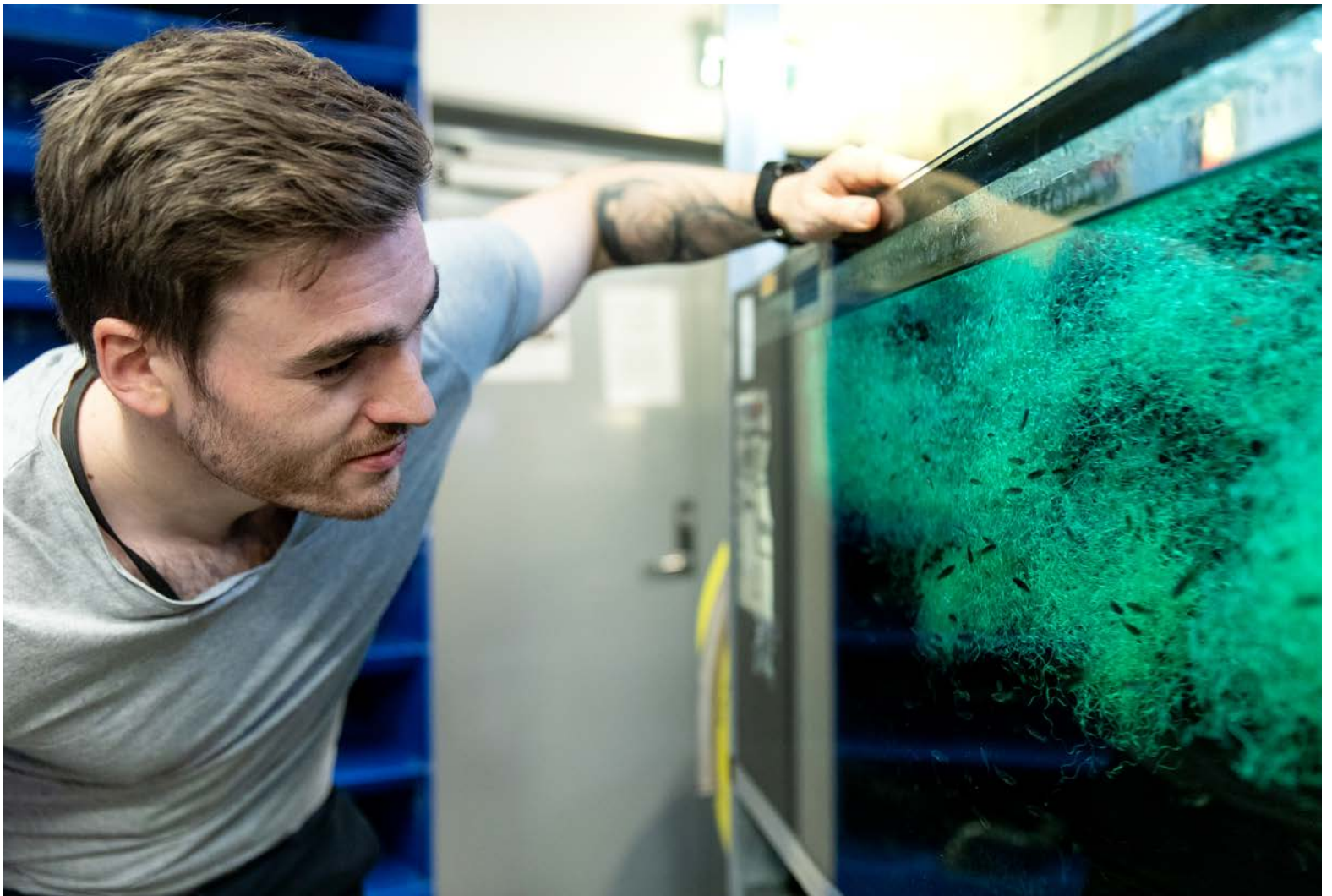
DELMÅL	HOVEDAKTIVITETER	ANSVARLIG
DELMÅL 1: UiB skal ha arenaer for kompetansebygging og erfaringsutveksling om ph.d.-veiledning	Utvikle fagnære møteplasser for erfaringsutveksling og seminar for kompetansebygging innenfor ph.d.-veiledning 	Fakultetene, instituttene, IPED
	Inkludere mental helse som et element i fakultetenes seminaropplegg 	HR, fakultetene
DELMÅL 2: Ph.d.-veiledere skal ha tilstrekkelige og oppdaterte kunnskaper om gjeldende regelverk og etikk innenfor ph.d.-utdanningen	Sørge for at alle veiledere kjenner til regler knyttet til det aktuelle ph.d.-programmet	Fakultetene, instituttene
	Styrke veiledernes etiske kompetanse 	Redelighetsutvalget, fakultetene, instituttene
	Styrke veiledernes kunnskap om gode publiseringskanaler 	Fakultetene, instituttene, UB
	Videreutvikle e-kurs for veiledere 	IPED, FIA, HR, fakultetene
DELMÅL 3: UiB skal styrke fagmiljøenes rolle i utviklingen og gjennomføringen av kandidatenes ph.d.-prosjekter	Styrke forskergruppenes rolle i veiledningen 	Fakultetene, instituttene
	Benytte flere lokale ressurser til biveiledning	Fakultetene, instituttene

E. INNSATSOMRÅDE: KARRIEREUTVIKLING

DELMÅL	HOVEDAKTIVITETER 	ANSVARLIG
DELMÅL 1: Ph.d.-kandidatene skal gis ferdigheter som gjør dem attraktive for jobber i akademia og arbeidsmarkedet for øvrig	Utvikle kurs i å skrive gode søknader om forskningsmidler	FIA, KA, fakultetene
	Videreutvikle kurs i publisering, og hvordan øke gjennomslag av egen forskning	UB, KA, fakultetene
	Utvikle kurs i hvordan man skriver jobbsøknad og gjennomfører intervju	HR, fakultetene
	Videreutvikle ph.d.-kurs i innovasjon	FIA, fakultetene
DELMÅL 2: Ph.d.-kandidatene skal ha gode kunnskaper om hvilke karrieremuligheter som eksisterer både innenfor og utenfor akademia	Legge til rette for langsiktig karrieretenkning blant ph.d.-kandidater med interesse for en akademisk karriere 	Fakultetene, instituttene
	Utrede et senter for karriereveiledning (som en del av EUs Charter & Code for Researchers)	HR, FIA
	Informere om karrieremuligheter i tråd med fagretningene på fakultetet, for eksempel gjennom en karrieredag eller alumniarrangement 	Fakultetene

Forkortelser

FIA: Forsknings- og innovasjonsavdelingen, Univ.led.: Universitetsledelsen, KA: Kommunikasjonsavdelingen, HR: HR-avdelingen, UB: Universitetsbiblioteket, BHT: Bedriftshelsetjenesten ved UiB, IPED: Institutt for pedagogikk





uib.no/fia

Forslag til elementer i kvalitetssikringssystemet for ph.d.-utdanningen ved UiB

Tabellene under er forslag til hvilken myndighet og oppgaver de ulike organer og rollene skal ha i kvalitetssikringen av ph.d.-utdanningen

- Noen av organene og rollene er nye, men basert på allerede etablerte strukturer ved UiB
- Innretningen på de nye kvalitetssikringselementer bør evalueres etter gjennomføring. Dette gjelder programevaluering, alumni-, frafalls- og forsinkelsesundersøkelse

SENTRALT NIVÅ

Element	Formål og frekvens	Ansvar for å vedta oppfølging	Eventuell tilrettelegging/oppfølging
Forskerutdanningsmelding: Viser nøkkeltall og gir statusoppdatering fra det foregående år	Den sentrale forskerutdanningsmeldingen gir en oversikt og utgjør et grunnlag for å vurdere om det skal innføres tiltak overfor enkelte fakultet eller for UiB sin forskerutdanning som helhet. Bygger på fakultetenes meldinger. Årlig	Universitetsstyret	Tilstanden på fakultetet følges opp med dialogmøter mellom universitetsledelsen og fakultetet
Alumniundersøkelse: innhente informasjon fra ph.d.-alumni om karrieren etter oppnådd grad	Gi innspill til hva som kan forbedres i ph.d.-programmet med tanke på kandidatenes karriere etter oppnådd grad. Hvert tredje år.	Universitetsstyret	FA ¹ innhenter informasjon og foretar analyse med tanke på eventuelle tiltak

¹ Forskningsadministrativ avdeling

PROGRAMNIVÅ (FAKULTETSVIS)

Element	Formål og frekvens	Ansvar for å vedta oppfølging	Eventuell tilrettelegging/oppfølging
Emneevaluering: Viser kandidatenes evaluering av enkeltemner på ph.d.-nivå som tilbys av programmet	Vurdere kvaliteten på emnet og behovet for endringer i eller nedleggelse av emnet. Hvert tredje år.	Programstyret	Institutt/fakultetsadm. foretar emneevaluering
Evalueringsdel og emneporteføljen	Vurdere rammene for opplæringsdelen og omfanget av emneporteføljen og behovet for å endre rammene, opprette eller nedlegge emner. Årlig	Programstyret	
Forskerutdanningsmelding: Viser nøkkeltall og gir statusoppdatering fra det foregående år	Forskerutdanningsmelding gir en oversikt og utgjør et grunnlag for å vurdere om det skal innføres tiltak i ph.d.-programmet. Årlig	Programstyret Instituttet (for instituttmeldingen)	Tilstanden ved grunnenhet følges opp med dialogmøter mellom fakultetet og grunnenhet
Fremdriftsrapportering: Årlig rapport fra kandidat og veileder. Samles i en database og blir gjort tilgjengelig for ledelse ved fakultet og institutt	Gir oversikt over fremdriften i det individuelle ph.d.-løp, og skal avdekke eventuelle forsinkelser i forhold til planlagt fremdrift. Tiltak må iverksettes ved problemer i ph.d.-løpet. Årlig	Det organ som fakultetet vedtar	FA tilrettelegger undersøkelsen
Midtveisevaluering: Oppsummering av fremdrift halvveis i ph.d.-løpet. Inkluderer også fagpersoner som ikke er veiledere	Gir en oversikt over fremdriften i det individuelle ph.d.-løp, og skal avdekke eventuelle forsinkelser i forhold til planlagt fremdrift. Gi innspill som kan heve kvaliteten på arbeidet. Tiltak må iverksettes ved problemer i ph.d.-løpet. Fortløpende	Det organ som fakultetet vedtar	

<p>Kandidatundersøkelse: spørreundersøkelse like etter fullført grad</p>	<p>Gir kandidatenes vurderinger av ph.d.-programmet og dens ulike elementer. Dette er innspill som kan heve kvaliteten på programmet. Tre ganger i året</p>	<p>Programstyret</p>	<p>FA tilrettelegger undersøkelsen. Fakultetsadm. analyserer undersøkelsen med tanke på eventuelle tiltak</p>
<p>Forsinkelses- og frafallsundersøkelse: innhente informasjon fra de som er forsinket eller skrevet ut av løpet</p>	<p>Gir en oversikt over elementer i forskerutdanningen som oftest fører til forsinkelser eller frafall. Vurdere tiltak overfor disse utfordringene. Hvert tredje år</p>	<p>Programstyret</p>	<p>FA tilrettelegger undersøkelsen. Fakultetsadm. analyserer fremdriftsrapportene med tanke på eventuelle tiltak</p>
<p>Programevaluering: en eksternt komité skal se på helheten i ph.d.-programmet: informasjon til potensielle søkere, opptak, tiltak underveis og kvaliteten på den fullførte forskningen</p>	<p>Få et eksternt og overordnet blick på ph.d.-programmet. Evalueringen skal gi råd om forbedringspotensial, med tanke på gjennomstrømming og kvalitet. Hvert sjette år.</p>	<p>Programstyret Fakultetsstyret Universitetsstyret</p>	<p>Fakultetsadm. tilrettelegger programevalueringen</p>

Utvalg:	Forskningsutvalget	
FU-sak:	12/21	
Møtedato:	24.03.2021	

Retningslinjer for programevaluering av ph.d.-programmene ved Universitetet i Bergen

1 Introduksjon

I Universitetet i Bergens kvalitetssystem som ble vedtatt av Universitetsstyret i 2017 ([sak 129/17](#)) er ett av elementene at ph.d.-programmene skal gjennomføre en programevaluering minst hvert sjette år. Målet med programevalueringen er å få et eksternt og overordnet blikk på ph.d.-programmet. En komité bestående av eksterne medlemmer skal se på helheten i ph.d.-programmet (til fakultetet): informasjon til potensielle søkere, opptak, tiltak underveis og kvaliteten på forskningen. Evalueringen skal gi råd om forbedringspotensial med tanke på gjennomstrømming og kvalitet.

For å gjøre arbeidet lettere for fakultetene har FIA utarbeidet retningslinjer for gjennomføring av programevalueringen av ph.d.-programmene. I denne saken presenteres forslaget til retningslinjer.

2 Programevaluering

Fakultetsadministrasjonen har ansvar for å tilrettelegge for gjennomføringen av evalueringen. Fakultetet velger i hovedsak selv hvilke elementer i ph.d.-programmet som skal evalueres, men det er noen krav i [Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling](#) (Studiekvalitetsforskriften) og [Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning](#) (Studietilsynsforskriften) om elementer som skal evalueres.

Programstyret for ph.d.-utdanningen er ansvarlig for å vedta oppfølging.

2.1 Gjennomføring

Det foreslås at programevalueringen gjennomføres i tre trinn;

- **Fakultetets forberedelse** – fakultetet ved fakultetsadministrasjonen tilrettelegger programevalueringen ved å utarbeide et mandat til evalueringskomiteen, og tilrettelegger for at komiteen har relevant og tilstrekkelig bakgrunnsinformasjon. Fakultetet nedsetter en evalueringskomité.
- **Evaluering av en komité** – programevalueringen bør i hovedsak gjennomføres av en ekstern komité¹. Basert på arbeidet sitt, utarbeider evalueringskomiteen en rapport, som oversendes fakultetet.
- **Oppfølging av komiteens rapport** – når rapporten foreligger bør det utarbeides en prosessplan for hvilke tiltak som skal følges opp, inkludert en tidsplan.

Evalueringskomité

Evalueringskomiteen nedsettes av fakultetet. I utkastet oppfordres det til at det i oppnevningen blir tatt hensyn til kjønnsbalanse. Hoveddelen av komiteen bør bestå av minimum tre eksterne

¹ I henhold til det vedtatte kvalitetssystemet skal evalueringen gjennomføres av en ekstern komité. Vi ser det som hensiktsmessig å åpne for at evalueringskomiteen også kan bestå av et medlem fra fakultetet som ivaretar rollen som sekretær for evalueringsarbeidet, og at en ph.d.-kandidat som deltar i komiteen kan være ansatt ved UiB.

medlemmer og inkludere en ph.d.-kandidat. Ph.d.-kandidaten kan være ansatt ved UiB. Komiteen skal ha en sammensetning som sikrer kvalitet i evalueringen innen fagområdet, undervisning og veiledning.

Evalueringskomiteen blir honorert av fakultetet etter nærmere avtale. Fakultetene vil ha evalueringer som varierer i omfang, og det er derfor ikke hensiktsmessig å sette en fast sats.

Evalueringskriterier

Som det står beskrevet i kvalitetssystemet skal evalueringen se på helheten i programmet, inkludert informasjon til potensielle søkere, opptak, tiltak underveis og kvaliteten på den utførte forskningen. Fakultetet bestemmer i hovedsak selv hvilke elementer av ph.d.-programmet evalueringskomiteen skal sette særlig søkelys på, men det er noen krav i Studiekvalitetsforskriften og Studietilsynsforskriften til elementer som skal evalueres, jf. Studietilsynsforskriftens § 4-1 *Krav til det systematiske kvalitetsarbeidet*:

- Programevalueringen skal inneholde en evaluering av læringsutbytte og om det er samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelsen og de faktiske ferdigheter og kunnskaper kandidatene sitter igjen med etter endt studium, jf. §4-1 (1) i Studietilsynsforskriften.
- Programevalueringen skal inneholde en evaluering av hvorvidt ph.d.-programmet oppfyller kravene i § 3-3 i Studiekvalitetsforskriften og kapittel 2 i Studietilsynsforskriften, jf. § 4-1 (3) i Studietilsynsforskriften. Dette dreier seg i korte trekk om kvaliteten på ph.d.-utdanningen, sammenhengen med utdanningen som gis på bachelor- og masternivå, kvalitet i fagmiljøet, antallet stipendiater og kandidater, samt internasjonalisering.

Ut over dette står fakultetet og/eller evalueringskomiteen fritt til å sette søkelys på andre problemstillinger eller elementer som er relevante. I utkastet til retningslinjer presenteres en rekke forslag til elementer som kan evalueres.

2.2 Tidsplan

Det står skrevet i UiBs kvalitetssystem at ph.d.-programmene skal evalueres hvert sjettede år. Siden fakultetenes ph.d.-programmer ble opprettet i 2019, skal alle fakultetene evaluere ph.d.-programmet sitt innen utgangen av 2025. Fakultetene bestemmer selv innenfor tidsrammen når de ønsker å gjennomføre en evaluering av sitt ph.d.-program. FIA kan være behjelpelig med å sette opp en tentativ plan for gjennomføring dersom dette er ønskelig.

Saken og utkast til retningslinjer for programevaluering legges med dette fram for Forskningsutvalget til drøfting. I behandlingen av saken er det ønskelig at utvalget særlig kommer med innspill til:

- sammensetning av evalueringskomité
- tidsplan og hvorvidt det er ønskelig med en tentativ plan for gjennomføring

Vedlegg: Utkast til retningslinjer for programevaluering av ph.d.-utdanningen